

Suvestinė redakcija nuo 2024-01-01

Įsakymas paskelbtas: TAR 2023-05-03, i. k. 2023-08382

LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

ĮSAKYMAS

DĖL VAISIŲ IR DARŽOVIŲ BEI PIENO IR PIENO PRODUKTŲ VARTOJIMO SKATINIMO VAIKŲ UGDYMO ĮSTAIGOSE PROGRAMOS 2023–2029 MOKSLO METŲ STRATEGIJOS PATVIRTINIMO

2023 m. gegužės 3 d. Nr. 3D-299
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymo 8 straipsnio 1 dalimi, vykdydamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. spalio 11 d. nutarimą Nr. 987 „Dėl valstybės institucijų, savivaldybių ir kitų juridinių asmenų, atsakingų už Europos žemės ūkio garantijų fondo priemonių įgyvendinimą, paskyrimo“ ir Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2023 m. rugpjūčio 3 d. įsakymą Nr. 3D-519 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos žemės ūkio, maisto ūkio ir kaimo plėtros įstatymą, Lietuvos Respublikos atsiskaitymo už žemės ūkio produkciją įstatymą, Lietuvos Respublikos mažmeninės prekybos įmonių nesąžiningų veiksmų draudimo įstatymą, Lietuvos Respublikos kooperatinių bendrovių (kooperatyvų) įstatymą ir Lietuvos Respublikos melioracijos įstatymą“,

Preambulės pakeitimai:

Nr. [3D-864](#), 2023-12-15, paskelbta TAR 2023-12-15, i. k. 2023-24346

t v i r t i n u Vaisių ir daržovių bei pieno ir pieno produktų vartojimo skatinimo vaikų ugdymo įstaigose programos 2023–2029 mokslo metų strategiją (pridedama).

Žemės ūkio ministras

Kęstutis Navickas

VAISIŲ IR DARŽOVIŲ BEI PIENO IR PIENO PRODUKTŲ VARTOJIMO SKATINIMO VAIKŲ UGDYMO ĮSTAIGOSE PROGRAMOS 2023–2029 MOKSLO METŲ STRATEGIJA

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Vaisių ir daržovių bei pieno ir pieno produktų vartojimo skatinimo vaikų ugdymo įstaigose programos 2023–2029 mokslo metų strategija (toliau – Strategija) nustato vaisių ir daržovių bei pieno ir pieno produktų vartojimo skatinimo vaikų ugdymo įstaigose programos (toliau – Programa) tikslus, naudojamas priemonės tikslams pasiekti, Programos biudžetą ir jos įgyvendinimo pagrindinius principus.

2. Strategija parengta įgyvendinant 2016 m. gegužės 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/791, kuriuo iš dalies keičiamos reglamentų (ES) Nr. 1308/2013 ir (ES) Nr. 1306/2013 nuostatos, susijusios su vaisių ir daržovių, bananų ir pieno tiekimo švietimo įstaigoms pagalbos programa, 2016 m. lapkričio 3 d. Komisijos įgyvendinimo reglamento (ES) 2017/39 dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) Nr. 1308/2013 taikymo taisyklių, susijusių su Sąjungos pagalba vaisiams ir daržovėms, bananams ir pienui švietimo įstaigoms tiekti, su visais pakeitimais, 2016 m. lapkričio 3 d. Komisijos deleguotojo reglamento (ES) 2017/40, kuriuo Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1308/2013 papildomas nuostatomis dėl Sąjungos pagalbos vaisiams ir daržovėms, bananams ir pienui tiekti švietimo įstaigoms, ir iš dalies keičiamas Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) Nr. 907/2017, su visais pakeitimais, nuostatas ir vadovaujantis 2016 m. balandžio 11 d. Tarybos reglamento (ES) 2016/795, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) Nr. 1370/2013, kuriuo nustatomos su bendru žemės ūkio produktų rinkų organizavimu susijusios tam tikros pagalbos ir grąžinamųjų išmokų nustatymo priemonės, su visais pakeitimais, nuostatomis.

3. Strategija tęsia pradėtą veiklą įgyvendinant Vaisių ir daržovių bei pieno ir pieno produktų vartojimo skatinimo vaikų ugdymo įstaigose programos 2017–2023 mokslo metų strategiją, patvirtintą Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2017 m. liepos 25 d. įsakymu Nr. 3D-489 „Dėl Vaisių ir daržovių bei pieno ir pieno produktų vartojimo skatinimo vaikų ugdymo įstaigose programos 2017–2023 mokslo metų strategijos patvirtinimo“.

4. Strategija atitinka Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai bendrosios programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2016 m. spalio 25 d. įsakymu Nr. V-941 „Dėl Sveikatos ir lytiškumo ugdymo bei rengimo šeimai bendrosios programos patvirtinimo“, ir Gyvenimo įgūdžių bendrosios programos, patvirtintos Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministro 2022 m. rugpjūčio 24 d. įsakymu Nr. V-1269 „Dėl Priešmokyklinio, pradinio, pagrindinio ir vidurinio ugdymo

bendrųjų programų patvirtinimo“ pakeitimo“, tikslus, iš kurių vienas tikslas yra sveikos gyvensenos ugdymas.

II SKYRIUS

BŪKLĖS ANALIZĖ. STRATEGIJOS TIKSLAI IR UŽDAVINIAI

5. Vaisių ir daržovių bei pieno ir pieno produktų vartojimo skatinimo vaikų ugdymo įstaigose programos 2017–2023 mokslo metų strategijos įgyvendinimo vertinimo rezultatai¹ parodė, kad:

5.1. 83,6 proc. 1–4 klasės mokinių vaisius valgo kasdien bent kelis kartus per dieną ir 80,5 proc. jų kasdien bent kelis kartus per dieną valgo daržoves. Vaisių ir daržovių bei pieno ir pieno produktų vartojimo skatinimo vaikų ugdymo įstaigose programos 2017–2023 mokslo metų strategijoje iškeltas poveikio rodiklis, kad 70 proc. vaikų, lankančių vaikų ugdymo įstaigas, vaisius ir daržoves vartotų kasdien kelis kartus per dieną buvo pasiektas;

5.2. 75,9 proc. 1–4 klasės mokinių pieną ir pieno produktus vartoja bent 1 kartą per dieną, o 33,8 proc. juos vartoja 2 kartus ar daugiau. Vaisių ir daržovių bei pieno ir pieno produktų vartojimo skatinimo vaikų ugdymo įstaigose programos 2017–2023 mokslo metų strategijoje iškeltas poveikio rodiklis, kad 85 proc. vaikų, lankančių vaikų ugdymo įstaigas, pieną ir pieno produktus vartotų kasdien kelis kartus pasiektas iš dalies. Nors vaikai (iki 6 metų) ikimokyklinio ugdymo įstaigose kasdien suvartoja reikiamą kalcio kiekį, 1–4 klasės mokiniai nevartoja tiek pieno ir jo produktų, kiek jiems rekomenduojama;

5.3. vis daugiau vaikų vaisius ir daržoves bei pieną ir pieno produktus valgo dažniau. 2019–2020 mokslo metais bent 5 porcijas vaisių ar daržovių (neįskaitant sulčių) per dieną suvalgė 22 proc. vaikų, 2–3 porcijas pieno ar pieno produktų – 23 proc. 2021–2022 mokslo metais bent 5 porcijas vaisių ar daržovių (neįskaitant sulčių) per dieną suvalgė 31 proc. vaikų, o bent 2–3 pieno ar pieno produktų porcijas suvartoja 34 proc. vaikų. Taigi, mokinių, kurie suvalgo 5 ar daugiau porcijų vaisių ir daržovių, dalis išaugo 9 proc. punktais, o suvartojančių 2–3 ar daugiau porcijų pieno ir pieno produktų, – 11 proc. punktų;

5.4. švietimo priemonės vykdytos daugiau nei 1440 ugdymo įstaigų, jose dalyvavo apie 230 tūkstančių vaikų. Šios priemonės padėjo vaikams suprasti, kas yra sveika mityba, kodėl reikėtų vengti produktų su daug pridėtinio cukraus, druskų ir riebalų. Anketinės apklausos rezultatai parodė, kad apie 47 proc. mokinių užkandžiams dažniausiai renkasi vaisius ar daržoves, 44 proc. mokinių išreiškė norą valgyti daugiau vaisių, 33 proc. – daržovių ir 27 proc. – pieno ar pieno produktų;

5.5. mokyklinio amžiaus vaikų mitybos įpročių, faktinės mitybos ir fizinio aktyvumo įpročių tyrimo (2019–2020 m.) rezultatai rodo, kad sveikatai nepalankius maisto produktus kasdien (vieną ir kelis kartus per dieną) vartoja apie 20–39 proc. mokyklinio amžiaus vaikų (kas penktas vaikas atsakė, kad renkasi

¹ Vaisių ir daržovių bei pieno ir pieno produktų vartojimo skatinimo vaikų ugdymo įstaigose programos 2017–2023 mokslo metų strategijos įgyvendinimo vertinimą, Žemės ūkio ministerijos užsakyму, atliko UAB „Smart Continent LT“, vadovaujantis 2022 m. spalio 11 d. sutartimi Nr. 8P-22-164.

sveikatai nepalankius užkandžius, kas ketvirtas vaikas atsakė, kad geria įvairius gazuotus ir (ar) saldžius gėrimus, saldumynus (saldainius, šokoladą, vaflius su pertepimu, pyragaičius su kremu ar glaistu, tortus ir kt.) kasdien (vieną ir kelis kartus per dieną) vartoja 39,3 proc.).

6. Remiantis Vaisių ir daržovių bei pieno ir pieno produktų vartojimo skatinimo vaikų ugdymo įstaigose programos įgyvendinimo 2017–2023 mokslo metų vertinimo rezultatais galima daryti išvadą, kad ikimokyklinio amžiaus vaikai bei mokiniai vis dar nepakankamai valgo vaisių ir daržovių, visaverčių baltymų turinčių maisto produktų, vartoja per daug saldumynų, saldžiųjų gėrimų, todėl tikslinga vaikų mitybai ir maitinimosi įpročiams skirti daugiau dėmesio, skatinant daugiau vartoti sveikatai palankių produktų, juos renkantis ir kaip pagrindinį patiekalą, ir kaip užkandį, bei toliau tęsti Programos veiklą.

7. Moksliniais tyrimais įrodytas ryšys tarp mitybos ankstyvajame amžiuje ir sveikatos vyresniame amžiuje, todėl kuo anksčiau pradedami ugdyti vaikų sveikos gyvensenos ir sveikos mitybos įpročiai, tuo efektyviau galima užtikrinti gerą jų augimą, vystymąsi bei aukštesnę gyvenimo kokybę jiems suaugus. Todėl sveikos mitybos įpročių formavimas jauname amžiuje yra labai svarbi sveikatos stiprinimo ir ligų profilaktikos priemonė.

8. Nustatyta, kad vaikams augant, mažėja tėvų vaidmuo pasirenkant palankius sveikatai maisto produktus, todėl jaunesniame vaikų amžiuje tiek tėvai, tiek pedagogai daro didelę įtaką vaikams ugdant jų gyvensenos įpročius ir pratinant sveikai maitintis.

9. Strategijos tikslas – padidinti suvartojamų vaisių ir daržovių bei pieno ir pieno produktų dalį vaikų mityboje ir diegti vaikams supratimą apie vaisių ir daržovių bei pieno ir pieno produktų vartojimo teigiamą poveikį sveikatai.

10. Įgyvendinant šį tikslą, keliami uždaviniai:

10.1. padidinti ugdymo įstaigose vaikų suvartojamų vaisių ir daržovių bei pieno ir pieno produktų kiekį;

10.2. padidinti vaikų suvokimą apie vaisių ir daržovių bei pieno ir pieno produktų vartojimo ir sveikos mitybos naudą;

10.3. didinti vaikų informuotumą apie tvarų žemės ūkį ir gyvenimo būdą, poveikį aplinkai, kovoti su maisto švaistymu.

11. Siekiant Strategijoje numatytų tikslų, įgyvendinamos šios Programos priemonės:

11.1. vaisių ir daržovių ir sveikatai palankių pieno produktų (toliau – produktai) dalijimas šios Strategijos 12 punkte nurodytos tikslinės grupės vaikams;

11.2. švietimo priemonės;

11.3. informavimas apie Programą;

11.4. Programos stebėseną ir vertinimas.

12. Programos tikslinė grupė yra vaikai, lankantys ikimokyklinio ugdymo įstaigas ir bendrojo ugdymo mokyklas (toliau – vaikų ugdymo įstaigos) ir ugdomi pagal ikimokyklinio, priešmokyklinio ir

pradinio ugdymo programas (ikimokyklinio ir priešmokyklinio amžiaus vaikai, 1–4 klasių mokiniai, toliau – vaikai)).

III SKYRIUS

PRODUKTAI, TIEKTINI PAGAL PROGRAMĄ. PRODUKTŲ TIEKIMO IR DALIJIMO REIKALAVIMAI

13. Pagal Programą ir Strategijos 23 punkte nurodytu periodiškumu tiekiami šie produktai:

13.1. vaisių ir daržovių dalis:

13.1.1. obuoliai, kriaušės, morkos;

13.1.2. vaisių (obuolių, kriaušių, serbentų, braškių, aviečių, aronijų) ar daržovių (morkų, burokėlių, moliūgų) sultys ar jų mišiniai (toliau – vaisių ir (arba) daržovių sultys);

13.2. pieno ir pieno produktų dalis:

13.2.1. geriamasis pienas;

13.2.2. jogurtas;

13.2.3. švieži sūriai ir brandinti (puskiečiai ir kietieji ilgai brandinti) sūriai (brandinti sūriai gali būti tiekiami tik 1–4 klasių mokiniams).

14. Vaikų ugdymo įstaigose pravedant švietimo renginius vaikams, be Strategijos 13 punkte minimų produktų, papildomai gali būti tiekiami šie produktai: bananai, kiviai, citrusiniai vaisiai, vynuogės ir įvairios šviežios daržovės, vaisių–daržovių tyrės, aliejus, medus.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-864](#), 2023-12-15, paskelbta TAR 2023-12-15, i. k. 2023-24346

15. Į Strategijos 13 ir 14 punktuose nurodytus produktus negali būti pridėta cukrų, druskos, riebalų, saldiklių, dirbtinių aromato ir skonio stipriklių E 620–E 650, išskyrus sūrius, į kuriuos gali būti pridėta druskos. Pridėtos druskos kiekiai neturi viršyti ribų, nustatytų Vaikų maitinimo organizavimo tvarkos apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2011 m. lapkričio 11 d. įsakymu Nr. V-964 „Dėl Vaikų maitinimo organizavimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Vaikų maitinimo tvarkos aprašas).

16. Strategijos 13 punkte nurodyti produktai turi atitikti ekologinei žemės ūkio ir maisto produktų gamybai keliamus teisės aktų reikalavimus. Jei nėra ekologiškų produktų, gali būti tiekiami pagal Nacionalinės maisto kokybės sistemos taisykles, patvirtintas Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2022 m. gegužės 20 d. įsakymu Nr. 3D-351 „Dėl Nacionalinės maisto kokybės sistemos taisyklių patvirtinimo ir kai kurių žemės ūkio ministro įsakymų pripažinimo netekusiais galios“, išauginti

(pagaminti) produktai, paženklininti ženklu „Kokybė“

. Prioritetas yra teikiamas Lietuvoje

pagamintiems produktams.

17. Dalijamų produktų kokybės reikalavimai turi atitikti galiojančius teisės aktus, nurodytus Strategijos 1 priede.

18. Vaikams, lankantiems vaikų ugdymo įstaigas, produktai yra dalijami nemokamai.

19. Produktai vaikams dalijami per mokslo metus, spalio–gegužės mėnesiais.

20. Vaikui skiriama viena porcija vaisių ir daržovių ir (ar) pieno ir pieno produktų per dieną. Vieną porciją sudaro vienas iš produktų:

20.1. obuolys ar kriaušė iki 150 g; 80–100 g pjaustytų morkų; 125–150 ml vaisių ir (arba) daržovių sulčių;

20.2. 125–150 ml pieno; 125 g jogurto; 40 g šviežio ar brandinto sūrio.

21. Vaikams tiekiami produktai turi būti paruošti vartoti. Prieš tiekiant vartoti, vaisiai ir daržovės turi būti plaunami, pagal poreikį skutami ar lupami. Dalijamos morkos turi būti supjaustytos lazdelėmis arba gabalėliais (ne trumpesniais kaip 25 mm ir ne ilgesniais kaip 80 mm, kurių diametras yra 20–40 mm) arba, jei tiekiamos morkos yra trumpesnės kaip 150 mm ir jų diametras storajame morkos gale yra ne didesnis kaip 30 mm, jos gali būti tiekiamos vaikams nepjaustytos. Į ugdymo įstaigą gali būti tiekiamos nepjaustytos morkos tik tuo atveju, jei ugdymo įstaiga sutartyje su morkų tiekėju įsipareigoja pati tinkamai, laikydamasi Strategijos reikalavimų, paruošti morkas vartoti vaikams.

22. Produktų tiekimas, tvarkymas ir pateikimas turi būti laikantis bendrųjų higienos reikalavimų: maistas tvarkomas švarioje vietoje, švariomis rankomis, švariais įrankiais bei įranga, gerai nuplaunant maisto žaliavas, bei turi atitikti teisės aktų reikalavimus: 2002 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) 178/2002, nustatančio maistui skirtų teisės aktų bendruosius principus ir reikalavimus, įsteigiančio Europos maisto saugos tarnybą ir nustatančio su maisto saugos klausimais susijusias procedūras, su visais pakeitimais, 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 852/2004 dėl maisto produktų higienos, su visais pakeitimais ir 2004 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 853/2004, nustatančio konkrečius gyvūninės kilmės maisto produktų higienos reikalavimus, su visais pakeitimais.

23. Produktų dalijimo reikalavimai:

23.1. vaisių ir daržovių dalis:

23.1.1. vaisių ir daržovių produktai dalijami iki trijų kartų per savaitę;

23.1.2. morkos dalijamos du kartus per mėnesį (esant produktų trūkumui ar jų kokybei neatitinkant šios Strategijos 17 punkte nurodytų reikalavimų, morkos gali būti nedalijamos balandžio ir gegužės mėnesiais; nukrypstant nuo šios Strategijos 23.1.3 papunkčio nuostatos, šiais mėnesiais vietoj daržovių gali būti dalijamos daržovių–vaisių sultys, kuriose daržovių sulčių dalis sudaro daugiau kaip 50 proc.);

23.1.3. vieną kartą per mėnesį gali būti tiekiamos vaisių ir (arba) daržovių sultys;

23.1.4. vaisių ir daržovių produktų dalijimas turi būti tolygiai išdėstomas per mėnesį, t. y. kiekvieną savaitę turi būti patiekama vaisių ir (ar) daržovių ir (ar) sulčių porcija (daržovės turi būti dalijamos kas

antrą savaitę, išskyrus tuos atvejus, kai yra numatytos vaikų atostogos, tokiais atvejais daržovių porciją galima tiekti dvi savaites iš eilės);

Papunkčio pakeitimai:

Nr. [3D-864](#), 2023-12-15, paskelbta TAR 2023-12-15, i. k. 2023-24346

23.2. pieno dalis:

23.2.1. pieno produktai dalijami iki trijų kartų per savaitę, iš kurių bent du kartus turi būti tiekiamas geriamasis pienas;

23.2.2. vieną kartą per mėnesį gali būti tiekiamas brandintas sūris.

24. Rekomenduojama produktus vaikams dalyti specialiai programai skirtu priešpiečių ar pavakarių metu, o nesant galimybės, produktai gali būti dalijami įprastinio maitinimo ugdymo įstaigose metu, išskiriant, kad tai produktai, tiekami pagal Programą.

25. Rekomenduojama vaikų ugdymo įstaigose įrengti vietą, kur būtų patiekiami pagal Programą gauti produktai (neišfasuoti po atskirą porciją) ir vaikams sudaromos sąlygos patiems įsipilti geriamojo pieno ar sulčių ar pasiimti obuolių ar supjaustytų morkų. Vaikams leidžiama tiekiamus produktus ruošti kartu su pedagogu, jei tai numatyta ugdymo programoje.

26. Valstybės lygio ekstremaliosios situacijos, ekstremaliojo įvykio ir karantino metu (toliau – ekstremalioji situacija) sustabdžius ugdymo organizavimo procesą ugdymo įstaigose, vaikams, ugdomiems nuotoliniu būdu, iš produktų, nurodytų Strategijos 13 punkte, gali būti formuojamas produktų davinytis ir vienu kartu gali būti skiriamos viso mėnesio (keturių savaitių) produktų porcijos, nukrypstant nuo Strategijos 20 punkte nustatytų produktų porcijų dydžių ir nukrypstant nuo Strategijos 23 punkte nustatytų produktų dalijimo reikalavimų. Šiuo atveju į produktų davinį vaisiai ir daržovės dedamos neparuoštos vartoti (neskustos ir nepjaustytos). Produktų davinio sudėtis nustatoma atskiru žemės ūkio ministro įsakymu.

IV SKYRIUS PRODUKTŲ TIEKIMO TVARKA

27. Dėl produktų dalijimo pagal Programą į Žemės ūkio agentūrą prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Agentūra) gali kreiptis:

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-864](#), 2023-12-15, paskelbta TAR 2023-12-15, i. k. 2023-24346

27.1. vaikų ugdymo įstaigos,

27.2. produktų tiekėjai, kurie yra:

27.2.1. pieno produktų gamintojai, registruoti Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos (toliau – VMVT) Veterinarinį patvirtinimą turinčių gyvūninio maisto tvarkymo subjektų registre, vadovaujantis VMVT direktoriaus 2005 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. B1-738 „Dėl gyvūninio maisto tvarkymo subjektų patvirtinimo ir registravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“, įskaitant ir pieno produktų gamintojus, vykdančius veiklą pagal Vietinei rinkai mažais kiekiais gaminamų ir tiekiamų gyvūninio maisto produktų

veterinarijos reikalavimus, patvirtintus Valstybinės maisto ir veterinarijos tarnybos direktoriaus 2017 m. gruodžio 22 d. įsakymu Nr. B1- 826 „Dėl Vietinei rinkai mažais kiekiais gaminamų ir tiekiamų gyvūninio maisto produktų veterinarijos reikalavimų patvirtinimo“;

27.2.2. didmeninės prekybos įmonės, įtrauktos į Maisto tvarkymo subjektų registrą, vadovaujantis VMVT direktoriaus 2008 m. spalio 15 d. įsakymu Nr. B1-527 „Dėl Maisto tvarkymo subjektų patvirtinimo ir registravimo tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – Maisto tvarkymo subjektų registras);

27.2.3. vaisių ir daržovių augintojai, įtraukti į VMVT Maisto tvarkymo subjektų registrą;

27.2.4. vaikų maitinimo paslaugas ugdymo įstaigoje teikiančios įmonės, įtrauktos į VMVT Maisto tvarkymo subjektų registrą.

28. Ūkio subjektai, nurodyti Strategijos 27 punkte ir pretenduojantys vaikams tiekti produktus, turi būti Agentūros patvirtinti dėl produktų tiekimo vaikams pagal Programą (gali būti patvirtinti tik dėl vaisių ir daržovių dalies ar tik dėl pieno produktų dalies tiekimo, arba dėl abiejų produktų dalių tiekimo). Ūkio subjektas, gaudamas Agentūros patvirtinimą, įsipareigoja ugdymo įstaigoms tiekti produktus pagal šios Strategijos reikalavimus, ir prisiima atsakomybę už šios Strategijos ir Programos nuostatų laikymąsi. Patvirtinimas yra atliekamas vadovaujantis Vaisių ir daržovių bei pieno ir pieno produktų vartojimo skatinimo vaikų ugdymo įstaigose programos įgyvendinimo taisyklėmis (toliau – Taisyklės), patvirtintomis Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2017 m. rugsėjo 21 d. įsakymu Nr. 3D-599 „Dėl Vaisių ir daržovių bei pieno ir pieno produktų vartojimo skatinimo vaikų ugdymo įstaigose programos įgyvendinimo taisyklių patvirtinimo“.

29. Jei ugdymo įstaiga pati savarankiškai nedalyvauja kaip produktų tiekėja, ji pati pasirenka produktų tiekėjus viešo konkurso būdu arba sudarydama sutartį iš Strategijos 27.2 papunktyje nurodytų ūkio subjektų. Sudarant sutartį dėl produktų tiekimo pagal Programą, turi būti numatyta produktų tiekėjų ir ugdymo įstaigų atsakomybė už produktų tvarkymo ir išdalijimo vaikams organizavimą, turi būti nustatyta produktų tiekimo tvarka bei kiti sutarties elementai. Ugdymo įstaigoje turi būti paskirtas asmuo, kuris yra atsakingas už šios Programos įgyvendinimo priežiūrą mokykloje. Sutartys nesudaromos su ūkio subjektais, kurie yra įtraukti į nepatikimų maisto tvarkymo subjektų sąrašą, skelbiamą VMVT interneto svetainėje.

30. Paramos dydis, kuris skiriamas už vaikams dalijamus produktus, yra nustatomas ir patvirtinamas Taisyklėse nustatyta tvarka. Paramos suma už vaikams išdalytus produktus yra apskaičiuojama įvertinant Programoje dalyvaujančių vaikų skaičių, dienų, kuriomis buvo dalijami produktai, skaičių ir išdalytų produktų kiekį, neviršijant 20 punkte nustatytų maksimalių porcijos dydžių vienam vaikui per dieną.

Punkto pakeitimai:

Nr. [3D-864](#), 2023-12-15, paskelbta TAR 2023-12-15, i. k. 2023-24346

V SKYRIUS

INFORMAVIMO IR ŠVIETIMO PRIEMONĖS, TAIKOMOS ĮGYVENDINANT PROGRAMĄ

31. Siekiant informuoti apie Programą bei padaryti Programą veiksmingesnę, turi būti taikomos informavimo ir švietimo priemonės, kurios padėtų pasiekti šios Strategijos 10 punkte nurodytus uždavinius.

32. Gali būti taikomos tokios informavimo apie Programą priemonės:

32.1. Programos vizualinio identiteto kūrimas, tobulinimas;

32.2. interneto svetainės, paskyros socialiniuose tinkluose („Facebook“ ar kt.) atnaujinimas ir plėtra;

32.3. informacinės medžiagos (plakatu, brošiūrų, lankstinukų ir kitų informacinių leidinių) apie Programą parengimas;

32.4. informacijos apie Programą viešinimas įvairiose žiniasklaidos priemonėse.

33. Ugdymo įstaigose, kurios įgyvendina Programą, turi būti pakabinti plakatai, informuojantys apie vykdomą Programą.

34. Gali būti taikomos tokios švietimo priemonės:

34.1. pamokų ar kitos formos veiklų, aiškinančių sveikos mitybos, žemės ūkio gamybos (išskiriant vaisius, daržoves bei pieną ir pieno produktus) ir maisto švaistymo mažinimo svarbą, rengimas, įskaitant ir mokomosios medžiagos rengimą. Tikslas – šviesti vaikus apie sveikos mitybos naudą, apie visos maisto gamybos grandinės ir tausaus vartojimo reikšmę;

34.2. degustavimo ir maisto gamybos pamokų rengimas. Tikslas – padėti vaikams praktiškai suvokti, koks maistas yra sveikatai palankus ir kad sveikatai palankus maistas yra skanus, išmokyti vaikus pasigaminti sveikatai palankių užkandžių;

34.3. mokymo kursai, seminarai, konferencijos ir mokomosios medžiagos pristatymai pedagogams, valgyklų darbuotojams ir ugdymo įstaigų bendruomenėms apie sveikos mitybos įpročių diegimą, žemės ūkį ir tvarią gamybą, maisto švaistymo mažinimą. Tikslas – šviesti ugdymo įstaigų bendruomenes apie sveiką mitybą, žemės ūkį ir tvarią gamybą, vietos maisto tiekimo grandines, tausų maisto vartojimą, siekiant, kad maitinimo ir mitybos planavimo įpročiai keistųsi ir šeimose;

34.4. šviečiamųjų viktorinų ir konkursų, sporto varžybų, skatinančių sveiką gyvenimo būdą, pristatančių žemės ūkį ir tvarią gamybą, vietos maisto tiekimo grandines, kovojančių su maisto švaistymu, organizavimas. Tikslas – įtraukti ir suaktyvinti mokyklų bendruomenes atkreipti dėmesį į kasdien valgomą maistą, skatinti rinktis sveikatai palankų maistą;

34.5. vaikų išvykos į sodininkystės, daržininkystės ar pienininkystės ūkius ir perdirbimo įmones. Tikslas – supažindinti vaikus su vaisių ir daržovių auginimu, pieno ir (ar) kitų produktų gamyba, išauginto (pagaminto) produkto keliu „nuo lauko iki stalo“;

34.6. sodų (daržų) ugdymo įstaigose įrengimas ir priežiūra. Tikslas – supažindinti vaikus ir patiemis dalyvauti auginant vaisius ir daržoves, pažinti ir stebėti vaisių ir daržovių auginimo procesą.

35. Agentūra parengia informavimo ir švietimo priemonių sąrašus kiekvieniems mokslo metams, kurie turi būti suderinti su Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija bei jiems pritarta Strategijos

įgyvendinimo priežiūros komisijoje. Kiekvienais mokslo metais bent viena švietimo priemonė turi būti orientuota į šeimos poreikius, įtraukiant tėvus.

36. Ugdymo įstaigos pasirinktinai privalo įgyvendinti bent vieną švietimo priemonę per mokslo metus.

37. Ugdymo įstaigos gali savarankiškai organizuoti vaikų švietimo užsiėmimus (pamokas ar kitą veiklą), panaudodamos pateiktą mokymo medžiagą bei priemones.

VI SKYRIUS

STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO VERTINIMO KRITERIJAI

38. Strategijos įgyvendinimo stebėsenai ir vertinimui atlikti taikoma rodiklių sistema, kuri leidžia stebėti ir įvertinti, kaip yra siekiama iškelto tikslo ir vykdomi uždaviniai. Taikomi šie rodikliai:

38.1. poveikio rodikliai:

38.1.1. siekti, kad 84 proc. vaikų, lankančių vaikų ugdymo įstaigas, vaisius ir daržoves vartotų kasdien kelis kartus per dieną;

38.1.2. siekti, kad 76 proc. vaikų, lankančių vaikų ugdymo įstaigas, pieną ir pieno produktus vartotų kasdien kelis kartus per dieną;

38.1.3. siekti, kad 70 proc. vaikų, dalyvaujančių programoje, žinotų, kokios yra rekomenduojamos vaisių ir daržovių bei pieno ir pieno gaminių vartojimo normos;

38.2. rezultato rodikliai:

38.2.1. vaikų, dalyvaujančių Programoje, dalis, palyginti su visais vaikais, kurie gali dalyvauti Programoje;

38.2.2. mokyklų, dalyvaujančių Programoje, dalis, palyginti su visomis mokyklomis, kurios gali dalyvauti Programoje;

38.2.3. vaikų, dalyvaujančių švietimo priemonių veikloje, dalis, palyginti su visais vaikais, kurie dalyvauja Programoje;

38.3. produktyvumo rodikliai:

38.3.1. Programoje dalyvaujančių vaikų skaičius;

38.3.2. Programoje dalyvaujančių ugdymo įstaigų skaičius;

38.3.3. nemokamai mokiniams išdalytų produktų kiekis;

38.3.4. vidutinis produktų suvartojimas vienam mokiniui;

38.3.5. vaikų, dalyvaujančių švietimo priemonių veikloje, skaičius;

38.3.6. lėšų, išleistų produktams dalyti, suma;

38.3.7. lėšų, išleistų švietimo priemonėms įgyvendinti, suma.

39. Šios strategijos 38.1 papunktyje numatyti poveikio rodikliai apima vykdomos vaikų mitybos politikos bendrą poveikį, įskaitant vaikų maitinimą ugdymo įstaigose, kuris organizuojamas vadovaujantis

Vaikų maitinimo tvarkos aprašu ir kuriame yra nustatytas privalomas vaisių ir daržovių tiekimas vaikams kiekvieną dieną.

40. Agentūra atlieka Programos įgyvendinimo stebėseną ir kiekvienais metais parengia ir pateikia metines Programos įgyvendinimo stebėsenos ataskaitas:

40.1. iki spalio 1 d. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerijai;

40.2. iki sausio 31 d. Europos Komisijai.

41. Siekiant nustatyti Strategijos įgyvendinimo ir veiksmingumo rezultatus, atliekamas jos vertinimas. Vertinimas, apimantis pirmuosius penkerius šios Strategijos įgyvendinimo metus, turi būti atliktas iki 2028 m. kovo 1 d. ir iki šios datos apie vertinimo rezultatus turi būti informuota Europos Komisija.

VII SKYRIUS

PROGRAMOS FINANSAVIMAS

42. Programai įgyvendinti skiriamos šios lėšos:

42.1. vaisių ir daržovių vartojimui skatinti:

42.1.1. 891 870 eurų kiekvienais mokslo metais iš Europos žemės ūkio garantijų fondo;

42.1.2. 1 000 000 eurų kiekvienais mokslo metais iš Lietuvos valstybės biudžeto;

42.2. pieno ir pieno produktų vartojimui skatinti:

42.2.1. 1 236 781 eurų kiekvienais mokslo metais iš Europos žemės ūkio garantijų fondo;

42.2.2. 1 274 000 eurų kiekvienais mokslo metais iš Lietuvos valstybės biudžeto.

43. Strategijos 42 punkte nurodyta lėšų suma yra orientacinė, nustatyta 2023 m. sausio 11 d. Komisijos įgyvendinimo sprendime (ES) 2023/106, kuriuo nustatomos orientacinės Sąjungos pagalbos valstybėms narėms sumos vaisių ir daržovių bei pieno vartojimo skatinimo mokyklose programoms vykdyti 2023 m. rugpjūčio 1 d. – 2029 m. liepos 31 d. Kiekvienais strategijos įgyvendinimo metais Programai įgyvendinti skiriama lėšų suma gali būti nustatoma atsižvelgiant į Europos Sąjungos skiriamą paramą Lietuvai ir Lietuvos valstybės biudžeto galimybes.

44. Europos Sąjungos parama skiriama:

44.1. pagal Programą vaikams tiekiamų produktų įsigijimo, įskaitant transportavimą ir dalijimą, išlaidoms finansuoti;

44.2. vykdomoms švietimo priemonėms finansuoti;

44.3. visuomenės informavimo, įskaitant plakatų, skirtų visuomenei informuoti, kad ugdymo įstaiga dalyvauja Programoje, gamybos išlaidoms finansuoti;

44.4. Programos vertinimo išlaidoms finansuoti.

45. Lietuvos valstybės biudžeto parama skiriama:

45.1. pagal Programą vaikams tiekiamų produktų įsigijimo, įskaitant transportavimą ir dalijimą, išlaidoms finansuoti;

45.2. vykdomoms švietimo priemonėms finansuoti;

45.3. pridėtinės vertės mokesčio išlaidoms kompensuoti, jei produktų ar paslaugos teikėjas nėra registruotas kaip pridėtinės vertės mokesčio mokėtojas.

46. Švietimo priemonėms finansuoti gali būti skiriama ne daugiau kaip 15 proc. visų Programai įgyvendinti skirtų lėšų.

47. Informacijai apie Programą skleisti, Programos stebėsenai ir vertinimui gali būti skiriama ne daugiau kaip 10 proc. visų Programai įgyvendinti skirtų lėšų.

48. Kiekvienais Strategijos įgyvendinimo metais Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu tvirtinama švietimo ir visuomenės informavimo priemonėms finansuoti skiriama lėšų suma, atsižvelgiant į švietimo bei informavimo priemonių parengimo (atnaujinimo) poreikį ir Lietuvos valstybės biudžeto galimybes.

49. Švietimo ir visuomenės informavimo priemonės vykdomos kartu, neišskiriant atskirai vaisių ir daržovių bei pieno ir pieno produktų vartojimui skatinti priemonių.

VIII SKYRIUS

STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMAS IR ATSAKOMYBĖ

50. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija koordinuoja Strategijos įgyvendinimą, sukuria Strategijos įgyvendinimo priežiūros komisiją ir organizuoja šios komisijos posėdžius, organizuoja Strategijos įgyvendinimo vertinimą.

51. Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro įsakymu bus tvirtinama šios Strategijos įgyvendinimo priežiūros komisija, kuri analizuos metines Strategijos stebėsenos ir vertinimo ataskaitas ir teiks pasiūlymus žemės ūkio ministrui dėl reikalingų Strategijos pakeitimų.

52. Agentūra atsakinga už Programos priemonių administravimą (už vaikams tiekiamų produktų tiekimo tvarkos laikymosi priežiūrą, už Programos švietimo ir visuomenės informavimo priemonių įgyvendinimą bei už paramos administravimą už įvykdytas Programos priemones).

53. Už paramos išmokėjimą pagal Agentūros pateiktus duomenis ir teisingą išmokėtų lėšų apskaitą atsako Nacionalinė mokėjimo agentūra prie Žemės ūkio ministerijos.

54. Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministerija teikia rekomendacijas dėl švietimo ir visuomenės informavimo priemonių.

55. Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija teikia rekomendacijas dėl dalijamų mokiniams produktų asortimento.

56. Valstybinė maisto ir veterinarijos tarnyba atsako už pagal Programą tiekiamų produktų sudėties ir kokybės kontrolę bei atitiktį Strategijoje nustatytiems reikalavimams.

57. Ūkio subjekti, kurie įgyvendins informavimo ir švietimo priemonės bei atliks Strategijos įgyvendinimo vertinimą, bus atrinkti taikant viešųjų pirkimų procedūras.
58. Programos įgyvendinimas vykdomas Taisyklių nustatyta tvarka.

PRODUKTŲ, TIEKIAMŲ PAGAL PROGRAMĄ, KOKYBĖS REIKALAVIMAI

1. Švieži vaisiai ir daržovės turi atitikti tiekiamų rinkai šviežių vaisių ir daržovių prekybos standartus, nustatytus 2011 m. birželio 7 d. Komisijos įgyvendinimo reglamente (ES) Nr. 543/2011, kuriuo nustatomos išsamios Tarybos reglamento (EB) Nr. 1234/2007 taikymo vaisių bei daržovių ir perdirbtų vaisių bei daržovių sektoriuose taisyklės, su visais pakeitimais.

2. Vaisių ar jų mišinių sulčių kokybė turi atitikti Vaisių sulčių ir panašių produktų techninio reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2000 m. vasario 29 d. įsakymu Nr. 61 „Dėl Vaisių sulčių ir panašių produktų techninio reglamento patvirtinimo“, reikalavimus.

3. Pieno gaminiai, dalijami pagal Programą, turi atitikti šių teisės aktų reikalavimus:

3.1. Rauginti pieno gaminiai turi atitikti Raugintų pieno gaminių kokybės reikalavimus, patvirtintus Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2005 m. liepos 8 d. įsakymu Nr. 3D-335 „Dėl Raugintų pieno gaminių kokybės reikalavimų patvirtinimo bei kai kurių žemės ūkio ministro įsakymų pripažinimo netekusiais galios“.

3.2. Sūriai turi atitikti Sūrių kokybės reikalavimų apraše, patvirtintame Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2008 m. birželio 13 d. įsakymu Nr. 3D-335 „Dėl Sūrių kokybės reikalavimų aprašo patvirtinimo ir kai kurių žemės ūkio ministro įsakymų, susijusių su privalomaisiais kokybės reikalavimais, pakeitimo“, nustatytus reikalavimus.

4. 2022 m. liepos 29 d. Komisijos deleguotasis reglamentas (ES) 2022/2104, kuriuo papildomi Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) Nr. 1308/2013 nustatyti prekybos alyvuogių aliejumi standartai ir panaikinamas Komisijos reglamentas (EEB) Nr. 2568/91 bei Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) Nr. 29/2012.

5. Medaus kokybė turi atitikti Medaus techninio reglamento, patvirtinto Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2003 m. rugpjūčio 12 d. įsakymu Nr. 3D-333 „Dėl Medaus techninio reglamento patvirtinimo“, reikalavimus.

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas
Nr. [3D-864](#), 2023-12-15, paskelbta TAR 2023-12-15, i. k. 2023-24346

Dėl žemės ūkio ministro 2023 m. gegužės 3 d. įsakymo Nr. 3D-299 „Dėl Vaisių ir daržovių bei pieno ir pieno produktų vartojimo skatinimo vaikų ugdymo įstaigose programos 2023–2029 mokslo metų strategijos patvirtinimo“ pakeitimo